

ISSN 2227-2844

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 8 (322) ЛИСТОПАД

2018

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

№ 8 (322) листопад 2018

Частина I

Засновано в лютому 1997 року (27)
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ № 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку
наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Наказ Міністерства освіти і науки України № 793 від 04.07.2014 р.

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних
«Україніка наукова» (угода про інформаційну співпрацю
№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 4 від 26 жовтня 2018 року)

Виходить двічі на місяць

Засновник і видавець –
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор – доктор педагогічних наук, професор **Курило В. С.**

Заступник головного редактора –

доктор педагогічних наук, професор **Савченко С. В.**

Випускаючі редактори –

доктор історичних наук, професор **Михальський І. С.,**

доктор медичних наук, професор **Виноградов О. А.,**

доктор біологічних наук, професор **Іванюра І. О.,**

доктор філологічних наук, професор **Галич О. А.,**

доктор філологічних наук, професор **Глуховцева К. Д.,**

кандидат філологічних наук, професор **Пінчук Т. С.,**

доктор філологічних наук, професор **Дмитренко В. І.,**

доктор педагогічних наук, професор **Харченко С. Я.**

Редакційна колегія серії „Педагогічні науки”:

доктор педагогічних наук, професор **Ваховський Л. Ц.,**

доктор педагогічних наук, професор **Гавриш Н. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Докучаєва В. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Лобода С. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Караман О. Л.,**

доктор педагогічних наук, професор **Сташевська І. О.,**

доктор педагогічних наук, професор **Хриков Є. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Чернуха Н. М.**

Редакційні вимоги

до технічного оформлення статей

Редколегія «Вісника» приймає статті обсягом 4 – 5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лівє) — 3,8 см ; верхній колонтитул — 1,25 см , нижній — 3,2 см .

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***) , 2012.

Статті у «Віснику» повинні бути розміщені за рубриками.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга – номер сторінки, наприклад: [1, с. 21] або [1, с. 21; 2, с. 13 – 14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова «Список використаної літератури» або після слів «Список використаної літератури і примітки» (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 15 рядків (українською, російською) та 22 рядки (англійською) мовами із зазначенням прізвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3 – 5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора: (прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний).

ЗМІСТ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: МЕХАНІЗМИ ТА ІНДИКАТОРИ

1. **Головатюк І. Г.** Застосування інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх акторів у контексті підвищенні якості освіти в закладах вищої освіти..... 5
2. **Дітковська Л. А., Семигіна Т. В., Буяшенко В. В.** Студенто-орієнтований підхід у формуванні академічної доброчесності в сучасному університеті..... 12
3. **Отравенко О. В.** Моніторинг якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури як складова частина цілісної системи якості освіти..... 20
4. **Птахіна О. М.** Професійна мобільність сучасного фахівця як індикатор якості вищої освіти..... 28
5. **Швирка В. М.** Сучасні освітні тренди як інструмент підвищення якості освіти в університеті..... 36

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

6. **Безбородих С. М.** Особливості демократичного стилю управління менеджерів освіти..... 44
7. **Зажарська Г. П.** Формування мовленнєвої культури молодших школярів на уроках української мови та літературного читання..... 51
8. **Ларіонова Н. Б.** Модель готовності вчителя початкових класів до роботи в умовах Нової української школи..... 57
9. **Правова Н. В.** Емпатійно-образний аспект формування читацької компетентності молодших школярів..... 66
10. **Рудь С. М.** Организация самостоятельной работы с детской книгой в 4 классе..... 73

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

11. **Гліченко О. О.** Професійна компетентність – освітній критерій професіоналізації майбутнього психолога..... 81
12. **Джоу Юнь** Професійна компетентність майбутніх учителів співу як педагогічна категорія..... 88
13. **Ду Цзінсюй** До питання формування підприємницької компетентності студентів в університетах КНР..... 94
14. **Желанова В. В.** Контекстне навчання як умова формування соціокультурної компетентності студентів коледжу..... 100

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

УДК 159.98:378.016

О. О. Гліченко

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – ОСВІТНІЙ КРИТЕРІЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується реформуванням освіти та її модернізацією на компетентнісній основі. Така тенденція продиктована стрімким розвитком науково-технічного прогресу, втіленням інноваційних технологій, цілеспрямованою орієнтацією на актуальні і перспективні потреби особистості, суспільства та держави в цілому.

Сьогодні суспільство все більше пред'являє вимоги не до конкретних знань, а до кваліфікації і професійної успішності фахівців, здатних вирішувати професійні завдання творчо й продуктивно. Підготовка практичного психолога до професійної діяльності не є в тому винятком. Позитивного значення набувають трансформації освітньої парадигми з когнітивно-орієнтованої на особистісно-орієнтовану, з процесу освіти на її результат, де в якості одиниці виміру професіоналізму стають професійні компетенції.

Уявлення про професійну компетентність забезпечує чітке розуміння про особливості професіоналізації психологів-практиків, їх особистісного зростання в умовах ринкових відносин, а визначення її складових дозволяє систематизувати освітні критерії професійності майбутнього психолога.

Оскільки компетентність розгортається в діяльності фахівця, слід враховувати, що процес професіоналізації психологів обов'язково має спиратися на певні психологічні утворення, які стають, розвиваються, проявляються в потребах, цінностях, поведінці, в комунікативних структурах, актуалізуються саме особистістю. Тому професійна компетентність – це не тільки знання, уміння та навички, наявність яких є обов'язковою за кваліфікаційними вимогами, вона також передбачає і особистісний компонент, котрий інтегрує певні психічні якості особистості фахівця та соціально зумовлені професійні алгоритми дій і позицій. Отже, наразі критерієм ефективного навчання психолога є не кількість знань, вмінь та навичок, а спектр його компетенцій. Здатність компетентно виконувати багатофункціональну професійну діяльність є важливою умовою становлення фахівців. Суттєвого значення при цьому набуває формування професійної компетентності як індикатора готовності психологів до успішної діяльності та як вагомого освітнього критерію результату професіоналізації майбутніх психологів. Тому

професійна компетентність психологів – одна із пріоритетних проблем у сучасних наукових пошуках, особливо в умовах тих кардинальних змін і численних криз, які переживає українська спільнота.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема успішної професіоналізації привертає все більше увагу дослідників і практиків. Сучасна ситуація освіти наголошує про необхідність формування професійної компетентності у майбутнього фахівця, що визначатиме його професійну спроможність та сприятиме розвитку професіоналізму продовж життя. Проблемі професіоналізації присвячена велика кількість вітчизняних і зарубіжних праць видатних науковців, серед яких: К. Абульханова-Славська, О. Бодальов, О. Деркач, Е. Зеєр, Є. Клімов, Я. Коломинський, А. Маркова, А. Маслоу, В. Сластьонін, В. Шадріков, К. Юнг та інші.

Оскільки компетентнісний підхід у різних ланках освіти спрямований на вдосконалення професійної підготовки фахівців, тому дослідження у цьому напрямі є вкрай актуальними. Так особливої уваги заслуговують теоретичні здобутки і практичний досвід вчених про специфіку вузівської підготовки практичних психологів, зокрема розробка освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога (С. Максименко); модель спеціаліста – психолога-практика та визначення вимог до його особистості (В. Панок, О. Бондаренко); аналіз професійно значущих якостей психолога (З. Кісарчук, Л. Терлецька, Н. Чепелева, В. Павлюх); змістовні аспекти професійної компетентності психолога (В. Андрієвська, Н. Пов'якель, О. Туриніна, Н. Чепелева, Н. Шевченко), особливості формування професійної компетентності (Н. Антонова, В. Бондар, О. Затворнюк, О. Митник, В. Семиченко).

На наш погляд, продуктивною для майбутніх психологів може бути така система підготовки, в рамках якої створюються умови для формування його професійної компетентності. Концепція компетентності на сучасному етапі розвитку психологічної науки є основним показником досягнення високого рівня готовності до здійснення професійної діяльності.

Напрацювання вітчизняних психологів визначають декілька підходів до розуміння сутності компетентності [1; 2; 3; 5; 6]:

- акмеологічний підхід (К. Абульханова-Славська, О. Бодальов, А. Деркач, Н. Кузьміна) розглядає компетентність у контексті професійного самовдосконалення як інтегративний результат акмеологічної культури фахівця з урахуванням потреби до активного саморозвитку особистості;
- соціально-психологічний підхід визначає компетентність у контексті соціальної взаємодії, визначає комунікативну складову терміну (Ю. Ємельянов, Ю. Жуков, Л. Петровська);
- психолінгвістичний підхід (О. Леонт'єв) трактує компетентність через уміння, що дають змогу швидко й правильно орієнтуватися в умовах мовленнєвого спілкування;

- суб'єктний підхід (Е. Огар'єва) наголошує, що сутність компетентності відображає функціональний аспект професійної діяльності, ступінь взаємозв'язку об'єктивної професійної діяльності й суб'єктивних можливостей особистості, які дають змогу ефективно виконувати діяльність.

Незважаючи на достатню обґрунтованість компетентнісного підходу в освіті та зацікавленість вчених у створенні єдиних освітніх критеріїв професіоналізації практичних психологів дана проблема залишається відкритою.

Метою нашої статті є теоретичний огляд уявлень про компетентність та з'ясування змістовних складових професійної компетентності психолога.

Основний матеріал та результати дослідження. Під впливом розвитку ідеї компетентності закономірно виникає ряд психолого-педагогічних досліджень, що вивчають поняття професійної компетентності. У спробі узгодження вітчизняної педагогічної термінології із компетентнісним підходом науковці переважно користуються традиційною тріадою «знання–уміння–навички». Компетентність характеризують як досконале володіння знаннями, уміннями; як динамічну комбінацію знань, розуміння, умінь, цінностей, інших особистих якостей, що описують результати навчання [5]. Проте поняття «компетентність» є ширшим, ніж знання чи вміння. Так фахівці змістовно доповнили компетентність наступними ознаками: набуті реалізаційні здатності особи до здійснення ефективною діяльності; здатність фахівця використовувати в конкретній ситуації набуті знання, уміння, навчальний та життєвий досвід; здатність і готовність застосовувати знання і уміння при розв'язанні професійних завдань [2]. Відтак переважна більшість педагогів-науковців і освітян-практиків в дослідженнях останніх років компетентність розуміють як суму здатностей, знань і вмінь, достатніх для виконання певних виробничих функцій та сукупність певних психічних якостей, що дають можливість діяти самостійно і відповідально у будь-яких життєвих ситуаціях.

Часом в дослідженнях науковців використовуються близькі за значенням поняття «компетенції» і «компетентності» як ключові складники компетентнісного підходу. На необхідності розмежування слушно наголошують М. Головань, М. Леонтьян, І. Левинська, І. Михайлюк.

У своїх висновках М. Головань [3] зазначає, що компетенція – це наперед задана вимога щодо знань та досвіду діяльності у певній сфері, а отже і до професійної підготовки особи, а компетентність – це володіння компетенцією, що виявляється в ефективній діяльності і включає особисте ставлення до предмету і продукту діяльності. Погоджуємося і з думкою М. Леонтьяна [4], який стверджує, що компетентність є результатом набуття компетенцій, має складовий елемент готовності до

виконання поставленої задачі, а також включає в своє поняття елементи особистісних характеристик людини.

В процесі професіоналізації означені відмінності слід враховувати, бо якщо мова йде про компетентність як результат опанування знаннями, уміннями, досвідом, акцент робиться на тому, якими повинні бути ці знання, уміння, досвід. Коли йдеться про компетенції, які повинні бути сформовані в освіті, тоді виділяється їх певна кількість. Коли ж розглядаються компетентності як особистісні новоутворення, на передній план постають питання їх структури, складових компонент і зв'язку між ними [3].

Аналіз праць науковців [1; 4; 6; 8; 9] переконливо свідчить, що компетентність – це складна діяльнісно-особистісна якість, котра включає комплекс специфічних особистісних, соціально-психологічних і фахових складових – компетентностей, зміст яких визначається конкретними умовами самої діяльності.

І. Зимня, наприклад, розглядає результат освіти не як набір окремих компетентностей, а як цілісну особистісну інтегративну якість, яка виявляється в адекватності розв'язання ситуацій професійної діяльності. В цій якості науковець виокремлює такі компоненти: а) готовність до прояву (мотиваційний аспект); б) знання змісту компетентності (когнітивний аспект); в) досвід виявлення в різноманітних ситуаціях (поведінковий аспект); г) ставлення до змісту компетентності і об'єкта її застосування (ціннісно-смысловий аспект); д) емоційно-вольова регуляція процесу і результату прояву компетентності [1, с. 3].

Найціннішим для нас є розуміння компетентності як інтегративної особистісної якості [1; 3; 6; 9], що формується в процесі професійного навчання з орієнтацією на вимоги до професійної діяльності і дає змогу фахівцю виконувати повноваження та поставлені завдання на високому професійному рівні. Компетентним можна стати опановуючи певні компетенції і реалізуючи їх у досвіді конкретної діяльності.

Компетентність як психологічна ознака професіоналізму психолога подається у наукових розробках Н. Пов'якель. На думку дослідника [8], професійну компетентність можна розглядати як інтегральну характеристику професіоналізму, яка дозволяє визначити рівень підготовленості та здатність особистості успішно вирішувати професійні завдання й виконувати професійні обов'язки. Ю. Вінтюк [2], В. Павлюх, Т. Яновська вважають, що професійна компетентність виступає як індикатор професіоналізму, і значною мірою визначається особистісними якостями, сформованою позитивною Я-концепцією, емоційно-вольовою сферою особистості, особливостями саморегуляції, творчим мисленням, рефлексією. У наукових дослідженнях Л. Долинської та С. Максименка, компетентність виступає адекватною орієнтацією людини у собі й психологічному потенціалі з метою реального і ефективного використання отриманих знань для вирішення проблем.

Дійсно, специфіка професії психолога така, що за відсутності у останнього необхідних для успішної професійної діяльності відповідних особистісних якостей, яким би багажем професійних знань він не володів, навіть при наявності добре сформованих професійних умінь і навичок, він не може вважатися кваліфікованим фахівцем. Професійна компетентність має інтегрувати в собі, з одного боку, знання, уміння, навички, досвід, з іншого, особистісні властивості, які обумовлюють прагнення, здатність та готовність розв'язувати проблемні завдання професійного характеру з усвідомленням результату такої діяльності.

Тобто компетентність як єдність теоретичної та практичної готовності психолога до виконання професійних функцій характеризує не лише діяльність, а й самого психолога як її суб'єкту. Завдяки цій властивості компетентність інтегрує професійні та особистісні якості психолога, спрямовує їх на опанування знаннями, вміннями задля подальшого їх застосування в прогнозуванні, плануванні і успішної реалізації практичної діяльності.

Отже відзначимо, що вітчизняними науковцями визначено основні характеристики фахівця, якого можна назвати компетентним у професійному плані, а саме такі: 1) здатність виконувати поставлені завдання, дотримуючись при цьому найбільш ефективних шляхів їх вирішення; 2) прихильність до обраної професії, сформованість мотивації щодо професійної праці; 3) результативність професійної роботи; 4) засвоєння норм і еталонів професійної діяльності; 5) забезпечення постійного професійно-особистісного самовдосконалення; 6) наявність необхідного рівня знань і умінь для результативної роботи, розвиненість умінь аналізувати та прогнозувати свій подальший професійний розвиток; 7) готовність до постійного накопичення професійного досвіду, його збагачення за допомогою участі в різних видів творчої фахової діяльності; 8) уміння об'єктивно оцінювати рівень власної професійної підготовки. Отже, в понятті «професійна компетентність» відображається готовність особистості до певного типу спільних переживань і дій.

Змістовне ж розкриття структурних складових професійної компетентності психолога дає змогу в подальшому судити про рівень підготовки фахівця та його здатність виконувати фахові функції. Так, аналізуючи зміст професійної компетентності психолога, Н. Чепелева [9] виділяє в ній такі складові: 1) когнітивна компетентність, результатом якої є формування професійного тезауруса, а базовою якістю – розуміння; 2) операційна компетентність, що моделює зміст та структуру майбутньої професійної діяльності та вимагає переорієнтації навчання з розуміння на інтерпретацію; 3) комунікативна компетентність, яка визначається сукупністю навичок та умінь, необхідних для ефективного спілкування. [1] На часі комунікативна компетенція (з огляду на діалогічну заданість практичної діяльності психолога) все частіше конкретизується через введення нових структурних елементів

професійної компетентності – мовленнєвої, діалогічної, наративної (Н. Шевченко, І. Михайлюк).

При цьому ступінь оволодіння майбутнім психологом власною професійною діяльністю передбачає: 1) усвідомлення своїх спонукань до цієї діяльності (потреб і інтересів, ціннісних орієнтацій, мотивів діяльності); 2) оцінку своїх особистісних властивостей і якостей як майбутнього фахівця – професійних знань, умінь і навичок, професійно важливих якостей; 3) регулювання на цій основі свого професійного становлення.

Це відповідає трьохкомпонентній структурі професійної компетентності майбутніх психологів О. Овчарової. Вивчаючи професійну компетентність майбутніх психологів вона виділила: 1) мотиваційно-ціннісний компонент, який активізує психіку, налаштовує на майбутню діяльність, а також сприяє усвідомленню особистої та професійної позиції; 2) операційний компонент, котрий містить набір операцій або способів, за допомогою яких здійснюється досягнення усвідомленої мети (у діяльності психолога це є рефлексія, уміння прогнозувати, планувати і реалізовувати дії за допомогою знань, технік і спеціальних умінь); 3) функціональний компонент, в якому відображений функціональний стан психолога (рівень працездатності, стан задоволеності-незадоволеності, рівень тривожності; емоційна стійкість-нестійкість) [7]. Варто наголосити, що вищезначені характеристики розкривають і змістовий аспект професійної компетентності психологів.

Таким чином, згідно поставленого нами завдання та аналізу тематичної літератури зазначимо, що змістовні структурні характеристики професійної компетентності психолога визначаються сукупністю діяльнісно-рольових та особистісних характеристик, набуття яких в процесі професійної освіти дає можливість майбутньому спеціалісту бути конкурентоспроможним у сучасному швидкоплинному суспільстві, ефективно функціонувати та орієнтуватись у професійному просторі та підвищувати рівень свого професіоналізму. Дане дослідження не вичерпує усіх аспектів проблеми і передбачає подальше її вивчення та узагальнення.

Список використаної літератури

1. Андрієвська В. В. Мова й мовлення в структурі професійної компетентності психолога / В. В. Андрієвська // Наукові записки Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України. – К. : Ніка-Центр, 2010. – Вип. 38. – С. 46–63. **2. Вінтюк Ю. В.** Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх фахових психологів / Ю. В. Вінтюк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=895359>. **3. Головань М. С.** Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять / М. С. Головань // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. –

2011. – №8. – С. 224-233. **4. Леонтьян М. А.** Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти [Електроний ресурс] / М. А. Леонтьян. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/188-176-16.pdf>. **5. Мачинська Н. І.** Психологічна компетентність – необхідна складова професійної компетентності майбутнього фахівця / Н. І. Мачинська // Інженерні та освітні технології в електротехнічних і комп'ютерних системах. – 2013. – №1(1). – С. 123–129. **6. Михайлюк І. В.** Категорія компетентності як об'єкт досліджень сучасної психологічної науки / І. В. Михайлюк // Актуальні питання сучасної психології / за ред. : С. Б. Кузікової, І. М. Щербакової. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – Т.1. – С. 75–79. **7. Овчарова Е. В.** Социально-психологическая компетентность будущих социальных психологов и технологии ее формирования в вузе: дисс. ...канд. психол. наук: спец. 19.00.05, 19.00.03 / Е. В. Овчарова. – Ярославль, 2008. – 213 с. **8. Пов'якель Н. І.** Професіогенез саморегуляції мислення практичного психолога: Монографія / Н. І. Пов'якель. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2003. – 295 с. **9. Чепелева Н. В.** Професійна компетентність практичного психолога / Н. В. Чепелева // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Ніжинський державний педагогічний університет ім. М. Гоголя / за ред. С. Д. Максименка. – Ніжин, 2002. – Т. III, ч. 9. – С. 13–19.

Гліченко О. О. Професійна компетентність – освітній критерій професіоналізації майбутнього психолога

Стаття присвячена аналізу поглядів науковців на проблему запровадження компетентнісного підходу та теоретичному аналізу понять «компетенція», «компетентність», «професійна компетентність». Встановлено взаємозв'язок між цими поняттями й обґрунтовано їх розмежування. Розкрито сутність професійної компетентності психологів. Представлено характеристики основних компонентів структури професійної компетентності майбутніх психологів. Встановлено, що основу професійної компетентності складають структурні компоненти, в той час як функціональні складові забезпечують її функціонування.

Ключові слова: компетенція, компетентність, професійна компетентність, професійна компетентність психолога, змістовні характеристики професійної компетентності.

Гличенко Е. А. Профессиональная компетентность – образовательный критерий профессионализации будущего психолога

Статья посвящена анализу взглядов ученых относительно проблемы внедрения компетентностного подхода и теоретическому анализу понятий «компетенция», «компетентность», «профессиональная компетентность». Установлена взаимосвязь между этими понятиями и

обосновао их разграничение. Раскрыта сущность профессиональной компетентности психолога. Установлено, что основу профессиональной компетентности составляют структурные компоненты, в то время как функциональные компоненты обеспечивают ее функционирование.

Ключевые слова: компетенция, компетентность, профессиональная компетентность, профессиональная компетентность психолога, содержательные характеристики профессиональной компетентности.

Hlichenko O. Professional Competence as an Educational Criterion for Future Psychologist's Professional Development

The article is sanctified to the analysis of looks of scientists in relation to the problem of introduction of competence approach and theoretical analysis of «competency», «competence», «professional competence». The intercommunication between these concepts and justified their separation. Leading categorical characteristics of competence in pedagogical science are defined. The specificity of the concept of competence is clarified. The essence of professional competence of future psychologists is revealed. The substantive professional competence of a psychologist is presented in the form of a set of qualities. It is established that the basis of professional competence is constituted by structural components, and functional components ensure its functioning. The issues of professional training of future psychologists are touched upon. The author substantiates the need for the formation of professional competence as an important component of the training of future specialists.

Key words: competency, competence, professional competence, professional competence of a psychologist, concept of professional training of psychologists, level of training.

Стаття надійшла до редакції 26.09.2018 р.

Прийнято до друку 26.10.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.

УДК 378.147

Джоу Юнь

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СПІВУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА КАТЕГОРІЯ

В умовах поглиблення процесу гуманізації сучасного суспільства значно підвищується роль мистецтва, яке є ефективним засобом формування людини як духовної особистості. Зокрема, важливе місце в житті людини займає спів, який, органічно поєднуючи в собі музику та слова, значною мірою впливає на емоційний стан особи, викликає в ній ті чи інші почуття. Зважаючи на це, в останні роки значно підвищуються

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. **Безбородих Світлана Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

2. **Беляєва Еліна Федорівна** – старший викладач кафедри англійської мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

3. **Білозерова Маріанна Вікторівна** – аспірант кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР.

4. **Буяшенко Вікторія Василівна** – доктор філософських наук, професор, ректор Академії праці, соціальних відносин і туризму.

5. **Гліченко Олена Олександрівна** – асистент кафедри психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

6. **Головатюк Іван Григорович** – аспірант кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, актор Тернопільського обласного академічного театру актора і ляльки.

7. **Джоу Юнь** – аспірант Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

8. **Дітковська Леся Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій Академії праці, соціальних відносин і туризму.

9. **Ду Цзінсюй** – аспірантка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

10. **Желанова Вікторія Вячеславівна** – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

11. **Зажарська Ганна Петрівна** – асистент кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

12. **Зубкова Людмила Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

13. **Ковальова Тетяна Олександрівна** – аспірантка спеціальності 015 Професійна освіта ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

14. **Куліненко Анна Миколаївна** – аспірант кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР.

15. **Лаппо Віолетта Валеріївна** – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології Коломийського

навчально-наукового інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

16. **Ларіонова Наталія Борисівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

17. **Мигович Ірина Вікторівна** – кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу міжнародних зв'язків ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

18. **Назмієв Антон Олександрович** – аспірант кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

19. **Отравенко Олена Вікторівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри теорії і методики фізичного виховання ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

20. **Правова Нінель Володимирівна** – асистент кафедри філологічних дисциплін ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

21. **Птахіна Ольга Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

22. **Рудь Світлана Михайлівна** – асистент кафедри філологічних дисциплін, магістр російської мови і літератури ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

23. **Рябовол Лілія Тарасівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

24. **Семенов Микола Анатолійович** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри інформаційних технологій та систем ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

25. **Семигіна Тетяна Валеріївна** – доктор політичних наук, професор кафедри соціальної роботи та практичної психології, проректор з наукової роботи Академії праці, соціальних відносин і туризму.

26. **Сіненко Ксенія Олегівна** – асистент кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

27. **Стрельченко Діана Валентинівна** – викладач кафедри англійської мови факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

28. **Тетерев Владислав Олегович** – аспірант кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

29. **Федотова Тетяна Володимирівна** – асистент кафедри психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

30. **Чернецька Юлія Іванівна** – доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР.

31. **Чжан Ювень** – аспірантка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

32. **Швирка Вікторія Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

33. **Шевирьова Ірина Георгіївна** – аспірант ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

34. **Шевчук Олег Борисович** – член наглядової ради, кандидат економічних наук, доцент, член наглядової ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Наукове видання

ВІСНИК
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(педагогічні науки)

№ 8 (322) листопад 2018

Частина I

Відповідальний за випуск:
д. п. н., проф. **О. Л. Караман**
к. п. н., доц. **Я. І. Юрків**

Здано до склад. 26.09.2018 р. Підп. до друку 26.10.2018 р.
Формат 60x84 1/8.Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 27,20. Наклад 200 прим. Зам. № 243.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
„Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, 92703. т/ф: (06461) 2-16-02.
e-mail: luguniv.info.edu@gmail.com
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.